

Handläggare: Lisbeth Oulis
Tfn: 08-508 02 340

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Medborgarkrav om samverkan mellan skola, socialtjänst och polis

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på skrivelsen

Verner Stadthagen
t.f. stadsdelsdirektör

Sakir Demirel
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

I skrivelse som inkom till stadsdelsnämnden i maj 2008 ger två föräldrar i stadsdelsområdet sin upplevelse av socialtjänstens handläggning i samband med ett allvarligt brott som begåtts mot deras döttrar av två pojkar som också bor i området. Föräldrarna menar att förvaltningen skapat onödigt lidande för deras barn genom att inte samverka på ett bra sätt med skola och polis. En bra samverkan med skola och polis är mycket viktig. Förvaltningen kan dock i svaret inte närmare gå in på hur samverkan fungerat i det enskilda fallet, då det vore ett brott mot sekretesslagen. I svaret förtydligar förvaltningen en del av det ansvar socialtjänsten har och de lagliga förutsättningarna för arbetet. Förvaltningen har respekt för det lidande brottet har förorsakat flickorna och deras familjer och ser seriöst på kritiken.

Bilaga

Skrivelse från föräldrar i stadsdelsområdet

Skrivelsen

I skrivelse som inkom till stadsdelsnämnden i maj 2008 ger två föräldrar i stadsdelsområdet sin upplevelse av socialtjänstens handläggning i samband med ett allvarligt brott som begåtts mot deras döttrar av två pojkar som också bor i området. Föräldrarna är nöjda med det stöd de fått från skolan och brottsofferjouren men de är besvikna på att socialtjänsten inte kunnat se till att pojkarna omhändertagits eller på annat sätt hållits borta från området. Processen och tiden fram till rättegång tog tid och under den tiden riskerade brottsoffren att träffa på pojkarna och deras kompisar. I skrivelsen anges också att ett vittne trakasserats och miss-handlats av en av förövarna. Den slutsats som flickornas familjer gör, är att om socialtjänsten haft en fungerande samverkan med skola och polis där alla parter tagit sitt ansvar, skulle situationen ha sett annorlunda ut. Länkingsprocessen för flickorna och deras familjer skulle också ha blivit lättare.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har stor respekt för de föräldrar som författat skrivelsen och den sorg och förtvivlan de ger uttryck för. Det brott deras döttrar blivit utsatta för har drabbat flickorna hårt liksom deras familjer.

Tyvärr kan inte förvaltningen gå i svaromål på den beskrivning som finns i det enskilda ärendet som gäller förövarna, då det vore ett brott mot sekretesslagen. Förvaltningen svarar därför i generella termer på vilka ramar lagen ger socialtjänsten i liknande fall.

Lagstiftningens ramar

Föräldrarna tar i skrivelsen upp att socialtjänsten (stadsdelsförvaltningen) upphävt ett beslut enligt LVU för en av gärningsmännen, vilket innebar att flickorna och deras familjer var rädda för att stöta på förövarna och deras kompisar. Förvaltningen vill därför förtydliga lagens innehåll.

Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) är den tvingande lagstiftning som socialnämnden kan använda sig av i de fall nödvändig vård inte kan genomföras med samtycke från vårdnadshavaren och den unge om han eller hon har fyllt 15 år. Det är länsrätten som beslutar om vården efter en ansökan från socialnämnden.

Socialnämnden (i Stockholm stadsdelsnämnderna) är skyldig att återta sin ansökan om LVU eller be Länsrätten upphäva ett beslut om LVU om vårdnadshavarna och den unge, om han/hon fyllt 15 år, samtycker till den vård som socialnämnden föreslår. Det innebär att insatserna istället genomförs med stöd av socialtjänstlagen, i

samförstånd med den unge och familjen. Socialtjänsten kan då endast begränsa den unges rörelsefrihet om det är något den unge och vårdnadshavarna går med på i överenskommelse med socialtjänsten. För att åter ansöka om vård enligt LVU krävs att lagens villkor för sådan vård är uppfyllda.

Socialnämnden kan inte heller föregripa rättsprocessen och ansöka om vård enligt LVU endast på grundval av att den unge är misstänkt för ett allvarligt brott. Det är domstolens sak att besluta i skuldfrågan och om den rättsliga påföljden.

I skrivelsen nämner föräldrarna vidare att den pojke som av domstolen slutligen dömdes till ungdomstjänst, i väntan på rättegång och dom, hade trakasserat och misshandlat ett av vittnena.

Förvaltningen delar den upprördhet föräldrarna och andra i samhället känner för att vittnen hotas och trakasseras som i det här enskilda fallet. Eftersom förvaltningen inte kan gå in på det enskilda ärendet, kan förvaltningen inte uttrycka någon uppfattning om en bättre samverkan hade kunnat förhindra det inträffade.

Domstolen har dock dömt den unge till ungdomstjänst, som är en straffrättslig påföljd som ska ha en gränssättande och vägledande funktion. Ungdomstjänst kan domstolen använda som en fristående påföljd för unga lagöverträdare som av domstolen bedöms *inte* ha ett särskilt vårdbehov enligt SoL eller LVU.

Som i det beskrivna fallet kan det tyvärr gå ganska lång tid från det att brottet sker till dess att domstolen beslutar om påföljden. Under den tiden kan socialnämnden endast besluta om insatser som överensstämmer med de lagar som reglerar socialtjänstens arbete.

Även förvaltningen skulle önska en snabbare reaktion från samhällets sida när det gäller unga som begår brott. Det skulle förbättra situationen för brottsoffren och även ge bättre förutsättningar för den vård eller de straffrättsliga påföljder som kan bli aktuella för förövaren. Förvaltningen vill dock understryka att den, utifrån gällande lagstiftning, gör sitt bästa för att se till att den unge får de insatser som krävs för att han eller hon inte ska fortsätta begå brott under den tid det tar för domstolen att fatta sitt beslut.

Samverkan

I sin skrivelse anger föräldrarna att socialtjänsten brustit i sin samverkan med skola och polis och att situationen hade varit annorlunda om samverkan hade varit bättre från socialtjänstens sida.

Förvaltningen är ense med föräldrarna om att samverkan är mycket viktig - både i det enskilda fallet och på en övergripande nivå. Att socialtjänsten ska samverka med andra samhällsorgan finns inskrivet i socialtjänstlagen. I ett enskilt fall är samverkan väsentlig för att få en helhetsbild av barnets/ungdomens situation och för att tillsammans samordna eventuella insatser. Skola, förskola, polis och landsting är de vanligaste samverkansparterna när det gäller barn och unga. Utan en sådan samverkan skulle socialtjänsten inte kunna genomföra sitt uppdrag.

På en övergripande nivå omfattar förvaltningens samverkan ett uppsökande och förebyggande arbete för att bland annat motverka missbruk och kriminalitet bland unga. I det arbetet handlar det om att t.ex. samordna gemensamma riktade insatser till unga som befinner sig i riskzonen.

Det beskrivna samarbetet, på både individuell och övergripande nivå finns redan idag på regelbunden basis. Av skrivelsen framgår inte på vilket sätt förvaltningen brustit i samverkan med skola och polis. Förvaltningen kan därför inte svara på hur samverkan kunde ha förbättrats för att förhindra onödigt lidande. Förvaltningen ser dock seriöst på kritiken och kommer att även i fortsättningen anstränga sig för att få till stånd en bra samverkan både på individnivå och övergripande nivå.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.
